

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2CoCsp/25/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120298565
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:6120298565.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Martina Barana v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Prievozská 2, 821 09 Bratislava - mestská časť Ružinov, IČO: 35 724 803, právne zastúpený Remedium Legal, s.r.o., advokátska kancelária, so sídlom Prievozská 2, 821 09 Bratislava - mestská časť Ružinov, IČO: 53 255 793, proti žalovanému: 1./ B. L., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, miesto úmrtia D., X./ M. L., rod. O., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom M. A. XXXX/XX, XXX XX S., o zaplatenie 3434 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bardejov č. k. 2Csp/24/2021-152, zo dňa 07.04.2022, takto jednohlasne

rozhodol:

Pokračuje v konaní s M. L., nar. X.X.XXXX, M. A. XXXX/XX, S., právnou nástupkyňou žalovaného v 1. rade B. L., nar. XX.X.XXXX, zomr. XX.X.XXXX.
Potvrďuje rozsudok vo výrokoch II. a III.
Nepriznáva stranám náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bardejov (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol (cit.):

I. „Žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne sumu vo výške 997,70 Eur spolu s 5,00 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 997,70 Eur od 23.03.2019 do zaplatenia, v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku

II. V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietla.

III. Žalovaný v 1. a 2. rade nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi nepriznáva.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil ust. § 497 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej len „Obchodný zákonník“), § 52 ods.1 až 4, § 54 ods. 2, § 517 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 1 ods. 2, § 2 písm. d), písm. g) a písm. i), § 7 ods. 1 a ods. 2, § 9 ods. 1 a ods. 2, § 11 ods. 1 písm. b) a ods. 2, § 19 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej len „ZoSÚ“), § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka (ďalej len „Nariadenie“), § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o bankách“), § 1 ods. 1 a 2 a § 2 vyhlášky Ministerstva financií SR č. 289/2010 Z.z. o predkladaní údajov veriteľmi poskytujúcimi spotrebiteľské úvery v znení účinnom k 21.03.2014 (ďalej len „Vyhláška“).

3. Súd prvej inštancie vo svojom odôvodnení uviedol, že žalobca sa domáhal žalobou doručenu súdu prvej inštancie dňa 25.03.2021 domáhal, aby súd zaviazal žalovaných v 1./ a v 2./ na zaplatenie sumy vo výške 3 434 eur s príslušenstvom. Žalobu odôvodnil tým, že na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 22.03.2019 uzavretej medzi jeho právnym predchodcom, Slovenská sporiteľňa,

a.s. ako postupcom a žalobcom ako postupníkom, nadobudol voči žalovaným pohľadávku na základe Zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 21.03.2014. Na základe vykonaného dokazovania súd prvej inštancie mal za preukázané, že na základe uvedenej zmluvy bol žalovaným poskytnutý úver s výškou 2 001,00 eur, s fixnou úrokovou sadzbou do splatnosti 16,40 % ročne v deň uzatvorenia Zmluvy, v ktorej bola zohľadnená zľava z úrokovej sadzby vo výške a za podmienok uvedených vo Zverejnení. Výška mesačnej splátky bola v sume 34,80 eur, pričom splatnosť bola dohodnutá na 20. Deň v kalendárnom mesiaci a splatnosť prvej splátky bola stanovená na deň 20.05.2014. Počet splátok bol vo výške 120, pričom konečná splatnosť úveru bola stanovená na deň 20.04.2024. RPMN bola vo výške 17,94 %, priemerná hodnota RPMN 14,45 % ročne a celkovou čiastkou vo výške 4 170,43 eur. Zároveň Zmluva obsahovala pri údají o predpokladoch použitých pre výpočet RPMN dojednanie vymedzené v bode. Taktiež súčasťou zmluvy boli aj Štandardné európske informácie o spotrebiteľskom úvere a informácia o RPMN. Tieto boli dňa 21.03.2014 podpísané žalovanými, pričom tieto informácie obsahovali údaj o predpokladoch použitých na výpočet RPMN. Nakoľko žalovaní neplnili svoje povinnosti vyplývajúce zo Zmluvy o splátkovom úvere, oznámil právny predchodca žalobcu listom zo dňa 01.03.2018 vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru ku dňu 28.02.2018. Následne výzvami zo dňa 18.11.2018 právny predchodca žalobcu vyzval žalovaných na úhradu dlžnej sumy vo výške 3 268,58 eur a upozornil ich na oprávnenie postúpiť pohľadávku tretej osobe. Dňa 22.03.2019 postúpil právny predchodca žalobcu na základe zmluvy o postúpení pohľadávok pohľadávku voči žalovaným na žalobcu.

4. V odôvodnení svojho rozhodnutia súd uviedol, že považoval za nesporné, a to vzhľadom na povahu účastníkov uvedenej zmluvy, že predmetný zmluvný vzťah je vzťahom spotrebiteľským, nakoľko právny predchodca žalobcu ako dodávateľ pri uzatváraní zmluvy konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a uzavrel predmetnú zmluvu so žalovanými, ktorí sú fyzickými osobami - nepodnikateľmi. Zároveň mal za to, že sa jedná o spotrebiteľský úver. Taktiež mal súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním za preukázané, že právny predchodca žalobcu skúmal schopnosť žalovaných splácať úver s náležitou starostlivosťou. Zároveň mal súd prvej inštancie preukázané, že v predmetnom prípade došlo k platnému zosplateniu úveru a taktiež, že žalobca je aktívne vecne legitimovaný, a to na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 22.03.2019, ako aj na základe výzvy banky zo dňa 18.11.2018. Súd prvej inštancie mal ďalej za preukázané, že v danom prípade došlo k riadnemu postúpeniu pohľadávky v zmysle ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách. Avšak, preskúmaním predloženej Zmluvy o splátkovom úvere uzatvorenej medzi stranami sporu, zo dňa 21.03.2014 dospel súd prvej inštancie k záveru, že táto neobsahuje podstatné náležitosti v zmysle ust. § 9 ZoSÚ, a to konkrétne náležitosti vymedzené v ust. § 9 ods. 2 písm. j) v súvislosti s uvedenou RPMN, a tiež uvedenie všetkých predpokladov použitých na výpočet tejto RPMN. V tejto súvislosti poukázal na to, že nakoľko sa jedná o obligatórnu náležitosť Zmluvy, jedná sa o jeden z najdôležitejších údajov pre spotrebiteľa, pretože zohľadňuje všetky náklady, ktoré musí spotrebiteľ za úver uhradiť. Zdôraznil, že nepostačuje len uvedenie výšky RPMN, ale v zmluve je potrebné uviesť všetky predpoklady, ktoré boli použité pre výpočet RPMN, a to v súlade s ust. § 19 ods. 1 a 2 ZoSÚ. Súd prvej inštancie konštatoval, že v predmetnej zmluve a tiež ani v štandardných európskych informáciách o spotrebiteľskom úvere a informácii o RPMN tieto údaje neboli dostatočne určité. Poukázal na dojednania ohľadne dohodnutého typu a výšky úrokovej sadzby budú platiť až do skončenia úverového vzťahu a to za predpokladu, že dlžník počas celého obdobia trvania úverového vzťahu bude spĺňať podmienky pre poskytnutie zľavy z úrokovej sadzby uvedené vo Zverejnení. Taktiež poukázal na dojednania týkajúce sa ročnej úrokovej sadzby, v ktorej mala byť zohľadnená zľava z úrokovej sadzby vo výške a za podmienok uvedených vo Zverejnení. Súd prvej inštancie konštatoval, že tieto dojednania a v nadväznosti na to aj predpoklady použité pre výpočet RPMN sa javia ako nezrozumiteľné. Uviedol, že zmluva o splátkovom úvere v úrokovej sadzbe obsahovala skutočnosť, že v úrokovej sadzbe vo výške 16,40 % mala byť zohľadnená zľava, pričom zmluva neobsahovala informáciu o akú zľavu ide, ale v tejto súvislosti odkázala na Zverejnenie. Taktiež poukázal na to, že Zmluva neobsahovala informáciu o tom, čo v prípade, ak dlžník podmienky pre poskytnutie zľavy prestane spĺňať. Na základe uvedených dôvodov dospel k záveru, že predpoklady použité pre výpočet RPMN boli v zmluve uvedené neurčito a nezrozumiteľne. Konštatoval, že z takéhoto dojednania nebolo možné zistiť a určiť aké predpoklady použila banka, keď uviedla výšku RPMN 17,94 %. V tejto súvislosti odkázal aj na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 200/48/ES zo dňa 23.04.2018, pričom poukázal aj na rozhodovaciu prax Krajského súdu v Prešove. Zároveň súd prvej inštancie dospel k záveru, že Zmluva o splátkovom úvere neobsahuje obligatórny údaj podľa ust. § 9 ods. 2 písm. y) ZoSÚ. V tejto súvislosti uviedol, že zmluva obsahovala údaj o priemernej hodnote RPMN v sadzbe 14,45 %. Súd prvej inštancie s poukazom na znenie ust. § 9 ods. 2 písm. y) ZoSÚ a ust. § 1 ods. 2 a § 2 vyhlášky č. 289/2010 Z.z. uviedol, že pri údají o priemernej hodnote RPMN trebalo vychádzať

zo súhrnných informácií o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch, pričom táto hodnota priemernej hodnote RPMN bola vo výške 18,87 %. Uviedol, že ak právny predchodca žalobcu neuviedol správnu výšku údaju o priemernej hodnote RPMN, znamená to, že zmluva v tomto smere neobsahovala platný a správny údaj, hoci zákon o spotrebiteľských úveroch správny údaj vyžadoval. Vzhľadom na uvedené skutočnosti, a teda že posudzovaná zmluva nespĺňa všetky náležitosti predpísané zákonom o spotrebiteľských úveroch v zmysle ust. § 9 ods. 2 písm. j) a y) ZoSÚ v spojení s poukazom na ust. § 11 ods. 1 písm. b) ZoSÚ vyhodnotil poskytnutý úver za bezúročný a bezpoplatkov. Na základe týchto skutočností bol súd toho názoru, že žalobcovi zo zmluvy patrí len suma, ktorú žalovaní reálne čerpali titulom úveru a po odpočítaní toho čo mu žalovaní zaplatili. Taktiež vzhľadom na to, že žalovaní neuhradili svoj dlh a dostali sa s jeho plnením do omeškania, súd nároku žalobcu aj čo do úroku z omeškania vyhovel. O trovách konania rozhodol podľa ust. § 255 ods. 2 CSP.

5. Proti výroku II. napadnutého rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote včas odvolanie žalobca v súlade s ust. § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) CSP. Navrhol, aby odvolací súd napadnutom rozsahu rozhodnutie preskúmal a v napadnutej časti ho zmenil tak, že žalobe žalobcu vyhovie, resp. aby ho zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Nestotožnil sa so závermi súdu prvej inštancie, v zmysle ktorých bolo potrebné považovať predmetný úver podľa ust. § 11 ods. 2 ZoSÚ za bezúročný a bezpoplatkov, nakoľko mal za to, že v Zmluve sa nachádzajú všetky predpoklady, ktoré boli použité pre výpočet RPMN. Nesúhlasil so záverom súdu prvej inštancie, že v uvedenej Zmluve absentuje podstatná náležitosť v súvislosti s tam uvedenou RPMN, a to uvedenie všetkých predpokladov použitých na jej výpočet. Žalobca poukázal na jednotlivé články Zmluvy o splátkovom úvere, pričom zdôraznil, že žalovaní svojim podpisom potvrdili, že pred uzavretím Zmluvy sa oboznámili so všeobecnými obchodnými podmienkami, úverovými podmienkami a pod., a teda súhlasili s nimi a zaviazali sa ich dodržiavať. Zároveň uviedol, že mu nie je zrejмый dôvod čiastočného zamietnutia žaloby. Taktiež uviedol, že mu nie je zrejmé prečo súd poskytnutý úver považuje za bezúročný a bezpoplatkov, keďže Zmluva o úvere obsahuje zákonom vyžadovanú náležitosť v zmysle ust. § 9 ods. 2 písm. j) ZoSÚ. Taktiež uviedol, že ZoSÚ v zmysle ust. § 19 ods. 3 pri výpočte RPMN vychádza z predpokladu, že úverová zmluva bude platná po celý dohodnutý čas, a taktiež, že veriteľ si svoje práva vyplývajúce z nej bude plniť za podmienok a v lehotách uvedených v Zmluve. Mal za to, že nebolo povinnosťou veriteľa uvádzať v Zmluve také predpoklady, ktoré ani sám ZoSÚ neustanovuje. V tejto súvislosti poukázal na informáciu o tom, ako sa zmení úroková sadzba keď spotrebiteľ prestane spĺňať podmienky pre poskytnutie zľavy. Nakoľko v čase uzavretia Zmluvy nebolo možné určiť kedy prestane spotrebiteľ podmienky pre poskytnutie zľavy spĺňať, veriteľ vychádzal z tej skutočnosti, že úroková sadzba pri výpočte RPMN, zostane po celú dobu úverového vzťahu v zmysle ust. § 19 ods. 4 nemenná. Žalobca poukázal na to, že výklad, aký uplatnil súd pri výklade pojmu „predpokladov na výpočet RPMN“ v zmysle ktorého je potrebné zahŕňať aj zmeny úrokovej sadzby, ktoré môžu nastať počas doby trvania Zmluvy, za výklad contra legem. Súd podľa názoru žalobcu tento pojem vykladá nad rámec zákonného ust. § 19 ZoSÚ. V tejto súvislosti uviedol, že ak by zákonodarca zamýšľal takúto náležitosť považovať za obligatórnu v zmysle ust. § 9 ZoSÚ, nepochybne by takúto náležitosť zaradil medzi ostatné, vymedzené v uvedenom ustanovení. Mal za to, že jeho právny predchodca použil pri výpočte RPMN predpoklady v súlade s ust. § 19 ods. 3 a 4 ZoSÚ, a tieto boli v Zmluve určité a jasne uvedené. V žiadnom prípade nespochybnil právomoc súdu vykladať právne predpisy, avšak uviedol, že túto právomoc nemožno chápať, ako možnosť tvorby práva zo strany súdu. V tejto súvislosti odkázal na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove, sp. zn 19Co/128/2018, ktorý uviedol, že predpokladmi na výpočet RPMN sú uvedenie výšky úveru, výšky splátky, intervalu počtu splátok, uvedenie výšky úrokovej sadzby a prípadných poplatkov. Žalobca mal za to, že všetky tieto náležitosti sú v predmetnej Zmluve uvedené. Ďalej poukázal na znenie čl. 10 ods. 2 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES, pričom uviedol, že právny názor súdu o povinnosti zohľadniť v Zmluve aj možné zmeny vo výške úrokovej sadzby, ktoré by mohli nastať počas trvania Zmluvy by boli v rozpore so zrozumiteľnosťou a stručnosťou náležitostí uvádzaných v spotrebiteľskej zmluve. Zároveň poukázal na nezrozumiteľnosť napadnutého rozhodnutia, keď súd v jednej časti uviedol, že v zmluve absentujú predpoklady použité pre výpočet RPMN, a v ďalšej uviedol, že tieto predpoklady v Zmluve uvedené sú, avšak nie sú dostatočné určité a zrozumiteľné. Odôvodnenie súdu prvej inštancie považoval za zmätočné a nepreskúmateľné. Zároveň sa žalobca nestotožnil so záverom súdu prvej inštancie, na základe ktorého bol v Zmluve uvedený nesprávny údaj o hodnote priemernej RPMN, ktorá bola v Zmluve uvedená vo výške 14,45 %, pričom správny údaj bol 18,87 %. S takýmto právnym posúdením súdu sa nestotožnil, pričom mal za to, že tento údaj nemohol ovplyvniť schopnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku, nakoľko hodnota priemernej RPMN bola v Zmluve uvedená v prospech spotrebiteľa. Ďalej poukázal na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie, pričom mal za to, že sankcia v podobe bezúročnosti a bezpoplatkovosti

je za uvedeného skutkového stavu neprimerane prísna. S prihliadnutím na vyššie uvedené skutočnosti mal za to, že spotrebiteľia boli dostatočne a zrozumiteľne informovaní, o tom kedy a v akej výške a ako dlho sú povinní splniť si povinnosti, ktoré im zo Zmluvy vyplývajú. Ďalej odkázal na rozhodnutie Súdneho dvora vo veci C - 42/15, pričom uviedol, že za primerané by sa však nemalo považovať, ak pre nesprávne uvedenie náležitosti, ktorá je v Zmluve uvedená v prospech spotrebiteľa uplatňovanie sankcie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, čo má pre veriteľa závažné následky.

6. Ďalšie vyjadrenia vo veci podané neboli.

7. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (ustanovenie § 34 CSP, preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (ustanovenie § 385 CSP a contrario) tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli súdu Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke najmenej 5 dní vopred a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

8. Podľa ust. § 64 CSP, ak strana zanikne počas konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončilo, súd rozhodne, že v konaní pokračuje s jej právnym nástupcom. Ak právneho nástupcu niet, súd konanie zastaví.

9. Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaný v 1./ rade zomrel dňa 17.04.2022, t.j. v štádiu odvolacieho konania. Po neb. žalovanom v 1./ rade sa uskutočnilo dedičské konanie, sp. zn. 8D/106/2022, na základe ktorého bolo dedičské konanie zastavené a dedičkou po poručiteľovi sa stala jeho manželka M. L., rod. O., nar. XX.XX.XXXX. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 13.12.2022. Z uvedeného vyplýva, že manželka nebohého, t.j. žalovaná v 2./ rade sa stala jeho právnou nástupníčkou, pričom v predmetnej veci ide o majetkový spor.

10. Vychádzajúc z ust. § 64 CSP a z uvedených skutočností odvolací súd konštatuje, že došlo k zmene subjektu na strane žalovanej, a z tohto dôvodu rozhodol podľa § 64 CSP o pokračovaní v konaní s právnym nástupcom žalovaného v 1./ rade, jeho manželkou, t.j. žalovanou v 2./ rade, M. L., rod. O., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom M. A. XXXX/XX, XXX XX S..

11. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

12. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym procesným postupom, nesprávnym skutkovým zisteniam a nesprávnym právnym posúdením, teda, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

13. Súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností prijal správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdom prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

14. K námietke porušenia práva na spravodlivý proces odvolací súd uvádza, že obsah práva na spravodlivý proces je pomerne široký, pričom medzi jeho zložky možno zaradiť predovšetkým právo na prístup súdu, právo na súd zriadený zákonom, právo na nezávislý a nestranný súd, právo na zákonného sudcu, právo na prejednanie sporu v primeranej lehote, právo na riadne poučenie o procesných právach a povinnostiach, právo byť vypočutý, právo navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa k nim, kontradiktórnosť konania, rovnosť zbraní, zákaz prekvapivých rozhodnutí, zákaz ľubovôle, právo na vyporiadanie sa so všetkými relevantnými skutočnosťami v konaní zo strany súdu, právo na riadne odôvodnenie

rozhodnutia, právo na preskúmanie rozhodnutia. Porušenie ktoréhokoľvek čiastkového práva strany sporu postupom súdu predstavuje pochybenie súdu. O naplnenie uvedeného odvolacieho dôvodu však pôjde vtedy, ak nesprávny procesný postup súdu znemožnil realizáciu práv strany sporu dosiahol určitú intenzitu, ktorá odôvodňuje záver o tom, že potom sa celé konanie nejaví ako spravodlivé. Konkrétne pochybenie súdu musí byť však hodnotené v kontexte celého konania, t.j. vplyv na ďalšie pochybenia, možnosť zvrátenia nesprávneho postupu, následky, atď.. Zároveň tiež nie je možné prehliadnuť, že niektoré čiastkové práva, ktoré tvoria právo na spravodlivý proces zákon normuje ako samostatné odvolacie dôvody. V predmetnom prípade mal odvolací súd za to, že táto odvolacia námietka nebola naplnená.

15. K námietke nesprávne zisteného skutkového stavu odvolací súd poznamenáva, že dokazovanie je procesný postup, ktorý je založený na vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov súdom a ich následnom zhodnotení. Význam dokazovania teda spočíva v získavaní dôležitých poznatkov na základe ktorých súd stanoví skutkový stav v prejednávanej veci a z ktorého potom vychádza a na ktorý následne aplikuje aj konkrétnu právnu normu, resp. právne normy, teda rozhoduje. Zistenie skutkového stavu, ktoré objektívne zodpovedá stavu veci je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný však aj z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporovom konaní (primerane rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/256/2012). Odvolací súd tiež zdôrazňuje aj to, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu a procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súdy sú povinné na všetky uvedené procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoje nárok alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu. Odvolací súd nezistil naplnenie ani tejto odvolacej námietky.

16. K námietke o nesprávnom právnom posúdení odvolací súd poznamenáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010). Odvolací súd má za to, že ani táto odvolacia námietka nebola naplnená.

17. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu bol rozsudok vo výroku II., ktorým súd žalobu v prevyšujúcej časti zamietol, a v súvisiacom výroku o trovách konania (výrok III.).

18. Oboznámením sa s predloženým súdnym spisom má odvolací súd za preukázané, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanými v 1./ a v 2./ rade bola uzatvorená dňa 21.03.2014 Zmluva o splátkovom úvere na základe ktorej právnym predchodca žalobcu poskytol žalovaným v 1./ a v 2./ rade spotrebiteľský úver vo výške 2 001,00 eur s fixnou úrokovou sadzbou do splatnosti 16,40 %. V zmysle zmluvy mali žalovaní splácať úver v pravidelných 120 mesačných splátkach v sume po 34,80 eur mesačne. Splatnosť prvej splátky bola určená na deň 20.05.2014 a termín konečnej splatnosti zmluvy bol dohodnutý na deň 20.04.2024. Podľa zmluvy bola RPMN vo výške 17,94%, priemerná hodnota RPMN 14,45 % a celková čiastka úveru vo výške 4 170,43 eur.

19. Odvolací súd v predmetnej veci nemal pochybnosti o tom, že predmetný vzťah medzi žalobcom a žalovaným je vzťahom spotrebiteľským. Uzatvorená Zmluva o splátkovom úvere je štandardnou formulárovou spotrebiteľskou zmluvou, kde žalobca vystupoval v postavení dodávateľa, pretože pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalovaní sú spotrebiteľia, keďže pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonali v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Odvolací súd na tomto mieste ešte zdôrazňuje, že základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že tieto sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny, pričom aj predmetná zmluva túto charakteristiku spĺňa.

20. Odvolací súd zhodne so súdom konštatuje, že uvedenú zmluvu je potrebné považovať za bezúročnú a bezpoplatkov, avšak aj napriek tomu, že z uvedeného záveru súdu prvej inštancie vyplýva, že sa jedná o bezúročný a bezpoplatkový úver, bolo potrebné zaoberať sa splnením povinnosti právneho predchodcu žalobcu vymedzenej v ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ v spojení s ust. § 11 ZoSÚ.

21. Podľa ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ (v znení účinnom v čase uzavretia Zmluvy), veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

22. Podľa ust. § 11 ods. 1 ZoSÚ, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov,

- a) ak zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1,
- b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y),
- c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 10 ods. 1 alebo
- d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

23. Podľa ust. § 11 ods. 2 ZoSÚ, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácania úverov.

24. Vychádzajúc z vyššie uvedených ustanovení odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že zatiaľ, čo ustanovenie § 7 ods. 1 ZoSÚ zakotvuje povinnosť veriteľa pred poskytnutím spotrebiteľského úveru s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať poskytovaný úver, ust. § 11 ZoSÚ vymedzuje sankcie, ktoré sú spojené s porušením tejto povinnosti. Okrem iného ust. § 11 ods. 2 ZoSÚ vymedzuje povinnosť veriteľa skúmať bonitu spotrebiteľa zisťovaním jeho príjmov a výdavkov, ako aj jeho lustráciou cez príslušné databázy, pričom nevykonanie jedného z týchto postupov znamená hrubé porušenie odbornej starostlivosti.

25. Podľa ust. § 11 ods. 2 ZoSÚ, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácania úverov.

26. Žalobca na preukázanie splnenia povinnosti zo strany svojho právneho predchodcu, že s odbornou starostlivosťou preveril žalovaných v 1./ a v 2./ rade ako žiadateľov o úver pred jeho poskytnutím, vo svojom vyjadrení doručenom súdu dňa 24.02.2023 uviedol, že pri posúdení bonity žalovaných boli do úvahy vzaté všetky dostupné informácie. Uviedol, že medzi tieto informácie patrili informácie dostupné zo spoločného bankového/úverového/ registra. Výsledkom posúdenia schopnosti žalovaných splácať poskytnutý úver bol jednoznačný záver o ich platobnej spôsobilosti. K uvedenému zaslal žalobca žiadosť o úver, dopyt do úverového registra, potvrdenie o dôchodku a potvrdenie o peňažnom príspevku. Zároveň uviedol, že v čase poskytovania úveru neexistovalo žiadne usmernenie ako posudzovať bonitu klienta, pričom poukázal na to, že príjmy a výdavky overoval dopytom do Sociálnej poisťovne ako aj úverového registra.

27. Vychádzajúc zo žalobcom predložených dôkazov, odvolací súd konštatuje, že v danom prípade právny predchodca žalobcu poskytol žalovaným v 1./ a v 2./ rade úver, pričom nepreukázal, že by mal náležite zistenú a preverenú výšku výdavkov žalovaných. Žalobca v predmetnom prípade vychádzal zo žiadosti o poskytnutie úveru, pričom údaje o príjme boli overené dopytom zo Sociálnej poisťovne. V žiadosti o poskytnutie úveru žalovaný v 1./ rade deklaroval príjem dôchodok vo výške 157,70 eur a

žalovaná 2./ rade uviedla príjem vo výške 220,52 eur. Tieto boli následne overené rozhodnutím ÚPSVaR, ktorými bolo potvrdené, že žalovaný v 1./ rade je fyzickou osobou s ťažkým zdravotným postihnutím a poberá invalidný dôchodok vo výške 157,70 eur. Žalovaná v 2./ rade poberala peňažný príspevok na opatrovanie fyzickej osoby v sume 220,52 eur mesačne. Uvedené rozhodnutia boli z obdobia rokov 2011 až 2014. Avšak z priložených dôkazov nevyplýva akým spôsobom žalobca resp. právny predchodca žalobcu skúmal výdavky žalovaných. Z uvedených listinných dôkazov nemožno zistiť údaj, aké boli výdavky žalovaných na bývanie, domácnosť, živobytie atď. Žalovaný v 1./ rade bol fyzickou osobou, ktorá bola podľa osobitného predpisu uznaná ako osoba s ťažkým zdravotným postihnutím s čím logicky súvisí aj skutočnosť zvýšených výdavkov v podobe zabezpečenia liekov resp. starostlivosti o takúto osobu.

28. Skúmanie výdavkov len nahliadnutím do databáz pred uzavretím úverovej zmluvy samo o sebe nepostačuje, aby si bol veriteľ schopný vytvoriť obraz o životnej situácii žalovaných. Takéto skúmanie nie je možné považovať za dostatočné. Tieto databázy nemôžu dať úplný obraz o výdavkoch klienta, keďže medzi tie je potrebné zaradiť aj bežné mesačné výdavky súvisiace s domácnosťou.

29. Zákon vyžaduje, aby veriteľ pred poskytovaním úveru konal s odbornou starostlivosťou, pričom veriteľ je povinný zohľadňovať nielen údaje uvedené zo strany spotrebiteľa, ale taktiež tieto údaje poskytnuté spotrebiteľom preveriť. Zároveň zákonodarcu spája s porušením povinností vymedzenej v ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ sankciu v podobe bezúročnosti a bezpoplatkovosti, a to vtedy ak veriteľ hrubo poruší povinnosť, ktorú na neho kladie spomínané zákonné ustanovenie. V prípade hrubého porušenia ide o skutočnosť, ak veriteľ posudzuje schopnosť spotrebiteľa splácať úver bez akýchkoľvek údajoch o príjme, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez nahliadnutia do príslušnej databázy. Vzhľadom na uvedené odvolací súd konštatuje, že zákon ukladá veriteľovi venovať mimoriadnu pozornosť skúmaniu bonity, pričom nestačí len zistenie príjmu a finančných výdavkov spotrebiteľa na iné úverové splátky, ale je treba venovať pozornosť aj rodinnému stavu a výdavkom.

30. V tejto súvislosti odvolací súd dodáva, že síce zákon v ust. § 11 ods. 2 ZoSÚ za hrubé porušenie povinnosti podľa ust. § 7 ods. 1 považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom nevykonanie čo i len jedného z týchto postupov znamená hrubé porušenie odbornej starostlivosti. (porov. Rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 10.03.2020 sp. zn. 3Co/153/2019)

31. Bez zohľadnenia príjmov a rovnako aj výdavkov nemohol žalobca objektívne posudzovať celkovú sociálno- ekonomickú situáciu žalovaných. Iba ich vzájomným porovnaním je možné vyhodnotiť, či spotrebiteľ je dostatočne solventný a či pravdepodobne v budúcnosti (minimálne v období, na ktoré sa zmluva uzatvára) bude schopný plniť svoje záväzky. (pozri rozsudok Krajského súdu v Prešove 19Co/130/2019, zo dňa 27.02.2020)

32. Záver o nepreukázaní splnenia povinnosti, že by právny predchodca žalobcu náležite skúmal a vyhodnotil bonitu žalovaných v zmysle ust. § 11 ods. 2 ZoSÚ v spojení s ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ, má rovnako ako súdom prvej inštancie konštatované nedodržanie náležitostí spotrebiteľskej zmluvy, za následok bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru.

33. So zreteľom na všetky tieto dôvody hodnotí odvolací súd preskúmaný rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutej časti, a teda vo výroku II. a III. ako vecne správny, v dôsledku čoho bol potvrdený postupom podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP, pričom správne výroku vo veci samej zodpovedá aj výrok o trovách konania.

34. V odvolacom konaní žalobca nebol úspešný. Naopak fakticky plne úspešná bola žalovaná, ktorej vznikol zásadne nárok na náhradu trov odvolacieho konania (v zmysle § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP). Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaná bola v odvolacom konaní pasívna, k odvolaniu sa nevyjadrila, náhradu trov odvolacieho konania si neuplatnila, a podľa obsahu spisu jej ani žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli. Odvolací súd vychádzal z čl. 17 Základných princípov CSP zakotvujúcim procesnú ekonómiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady

trov konania, za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy v konaní nevznikli, by bolo zjavne nielen nelogické, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho sporu.

35. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).